

Sarjakuvat kelpaavat taas leffamoguleille

Harri Römpötti

X-Menin ja Matrixin menestyksen jälkeen moni sarjakuva on taas lähempänä muuttamista elokuvaksi. Sarjakuvista ei kuulukaan tehdä campia vaan alkuperäistä lähdetään ja sen tematiikkaa kunnioittavia elokuvateoksia.

Bryan Singer kieltäytyi alkuun X-Menistä, koska ei ollut kuullutkaan lehdestä. Hänen tuottajaparinsa, X-fani Tom DeSanto, sai ohjaajan kiinnostumaan vertaamalla päähahmoja Professori Xavieria ja Magnetoa Martin Luther Kingiin ja Malcolm X:ään. Elokuva tuli paras supersankaritulkinta sitten Tim Burtonin Batmanin. Singer perehtyi sarjakuvan kantaviin teemoihin, hahmojen välisiin asetelmiin, teki oman tulkintansa ja kielsi näyttelijöitään käyttämästä lehtiä viittauskohteenaan.

Monessa sarjileffassa hahmon on voinut tunnustaa suunnilleen pelkästä nimestä. Näin oli 80-luvun The Punisherissa, jossa Marvelin hahmoa esitti Dolph Lundgren tai 90-luvun Judge Dreddissä, jossa sankarin piti riisua kypäräänsä, jotta Sylvester Stallone -fanit saatiin teattereihin.

"Vielä on vallalla käsitys, ettei sarjakuvaa voi ottaa kovin vakavasti. Leffaversiot ovat usein huonoja camp-versioita alkuperäisestä. Sarjakuvista tehtyihin elokuviin täytyy suhtautua samalla kursailemattomalla asenteella kuin Marveliin 60-luvulla: pop-mytologiana", sanoi elokuvan Seitsemän kirjoittanut Andrew Kevin Walker The Guardian -lehdessä viime elokuussa. Hän on tehnyt käsikirjoituksen Silver Surfer -elokuvaan, joka jää kuitenkin tällä haavalla tekemättä.

Matrix teki pohjatyon

Frank Miller, Alan Moore ja Grant Morrison loivat parhaat Batman-sarjakuvat kiteyttämällä hahmon omalla uudella tavallaan. Leffoihin on ollut vaikeampi sulattaa vuosikymmenten mittaista historiaa, kun lopputuloksen pitäisi miellyttää sekä sarjakuvan faneja että siihen vihkiytymättömiä. Kapteeni Amerikasta vuonna 1992 tehty elokuva ei miellyttänyt ketään, eikä taivuttanut sarjakuvan tarinaa leffamaiseen muotoon. Leffantekijän pitää näet muuttaa piirrosten maailma oikeaksi.

"Sarjakuvatarinan siirtäminen elokuvaan kohtelee tarinan fantasia-elementtejä helposti varsin julmasti. Ilman piirroksien tulkitsevuutta kyse on samasta kuin selostaisi oopperaa laulamisen sijaan", vertaa Walker artikkelissaan.

Tehosteiden kehitys on tullut apuun. Sarjakuvantekijä Todd McFarlane on kutsunut Wachowski-veljesten Matrixia "täydelliseksi sarjakuvaelokuvaksi", joka jo ennen X-Meniä todisti, että sarjakuvatarinan voi kertoa myös leffassa. Matrix ei tosin perustu suoraan mihinkään vaan itsekin sarjakuvia tehnyt Wachowski-duo on lähinnä omaksunut sarjakuvista vaikutteita, kuten myös M. Night Shyamalanin Unbreakable-elokuvassaan. Niissä tekijät ovat saaneet luoda uuden maailman, kun taas Spider-Mania ohjaavan Sam Raimin on huolehdittava, että Hämähäkin puku näyttää samalta kuin sarjakuvissa mutta ei naurettavalta trikoo-pelleilyltä.

Evil Deadien, Darkmanin ja viimeimpänä The Giftin ohjaaja, usein "sarjakuvamaisiksi" mainittu Raimi on saanut Spider-Manin rooleihin tunnettuja näyttelijöitä: Tobey Maguire on Peter Parker, Kirsten Dunst hänen tyttöystävänsä Mary Jane ja Willem Dafoe arkkivihollinen Vihreä menninkäinen. Batmanin ja Supermanin jatko-osat odottavat myös hyvää tarinaa, ohjaajaa ja näyttelijöitä, että pääsevät tuotantovaiheeseen (Superman IV floppasi 1987). Lähimpänä valmistumista viides Teräsmies-leffa oli, kun Tim Burton tarttui hankkeeseen muutama vuosi sitten. Ensimmäiseen hän luopui Clerks- ja Dogma-ohjaaja (ja sarjakuvafani) Kevin Smithin käsikirjoituksesta, ja kiinnitti päärooliin Nicolas Cagen. Valmisteltuaan hanketta vuoden, mutta sen pysyttyä vastatulessa, Burton jätti Clark Kentin ja nosti hänelle leffan valmistumisesta riippumatta taatun palkkion, arviolta viisi miljoonaa dollaria. Cage sai

Daniel Clowesin sarjakuvamateriaalin perustava The Ghost World on yksi vuoden odotetuimpia (ellei odotetuin) sarjakuvaelokuvia.

Osolitteessa www.spidermanhype.com vahdataan tulevaa Hämähäkkiä koskevia uutisia.

tekemättömästä leffasta tietävästi vakipalkkansa 20 miljoonaa dollaria.

Ihmenelosten ikuinen odotus

Leffa-aihiot etenevät jähmeästi, kun niin monen osasen on osuttava kohdalleen. Tuottaja Chris Columbus on valmistellut Ihmenelosta vuosia, ja nyt leffaversio näyttää taas mahdolliselta, kun ohjaajaksi on palkattu Peyton Reed. Valmistumisvuotta on turha arvata, koska uuden ohjaajan myötä uudet kirjoittajat saivat töitä ja Sam Hammin (Burtonin Batmanien kirjoittaja) käsis jäädytettiin.

Samalla kun X-Men on avannut tietä superhahmoille, on indie-sarjakuvakin muuttunut liikkuvaksi kuvaksi. Daniel Clowesin Ghost World on saanut juuri ensi-iltansa jenkeissä, tulkitsijanaan Crumb-leffan ohjaaja Terry Zwigoff. Sama sääntö pätee: leffa toimii, jos sarjakuvan ydin on tajuttu ja se osataan tulkita elokuvana. Clowesin sarjakuvan muokkaamisessa tunnelman tavoittaminen muodostuu tärkeäksi.

Supersankareiden kohdalla kypsä lähestymistapa tuottaa parhaimmillaan tuloksen, joka päihittää keskivertosarjikit. Kun Ang Lee tarttuu Hulkiin, hän lähtee kertomaan jotain kiteyttävää, eikä vain lehtien täytettä. Supersarjakuvissa ollaan ajoon lisätty realistisuutta, jotta lukija pääsisi kuvittelemaan millaista olisi, jos todellisuutemme ilmaantuisi superolioita. Ehkä leffa onkin supersankareille luonteva kehitysaskel? ■

POIMINTOJA VALMISTEILLA OLEVISTA SARJAKUVAELOKUVISTA

SPIDER-MAN

Hämähäkki-leffa kärsi vuosikausia juridisesta hässäkästä, jota Marvelin konkurssikypä talous ei ainakaan helpottanut. Nyt kuvaukset ovat käynnissä, ja jenkeissä Peter Parkerin muuttuminen Hämähäkkimieheksi nähdään teattereissa keväällä 2002. Sam Raimi ohjaa, treenannut Tobey Maguire (Wonder Boys) sinkoa seittejä.

FROM HELL

Johnny Depp ja Heather Graham (Boogie Nights) näyttävät tässä Hughesin veljesten (Menace II Society, Dead Presidents, American Pimp) leffaversiossa Alan Mooren ja Eddie Campbellin sarjakuvapekkaakkelista Helvetistä. Marraskuussa Suomeen.

GHOST WORLD

Terry Zwigoffin (Crumb) Daniel Clowesin sarjakuvasta ohjaama leffa on saanut juuri ensi-iltansa. Pääosissa Thora Birch (American Beauty), Scarlett Johansson (Hevoskuiskaaja) ja Steve Buscemi. Ennakoarvioiden mukaan leffa tavoittaa sarjakuvan fiiliksen. Festarikamaa Suomessa?

CORTO MALTESE

Corto-leffan kuvaukset alkoivat helmikuussa 2001 Kuubassa. Tekijöistä ei muuta havaintoa kuin, että taustalla on saksalainen tuotantoryhmä ja pohjatarinana Corto Maltese Etelämerellä. Älä sekoita kohta valmiiseen animaatioelokuvaan.

BATMAN

Joel Schumacherin kepeän käsittelyn jälkeen Darren Aronofsky (Unelmien sielunmessu) palauttaa Batmanin ruotuun. Viides Batman perustuu Frank Millerin ja David Mazzucchellin Ensimmäinen vuosi -tarinaan, ja Frank Miller on yksi käsikirjoittajista. Elokuva kaavailaan vuodelle 2002 tai 2003.

Myös Kissanainen on saamassa omaa elokuvaansa, kun Ashley Judd (Kiss the Girls) on kiinnitetty Catwoman-elokuvaan. Vielä ohjaajaton hanke kuulostaa vanhan kaavan "käytetään tunnettua hahmoa, mutta tehdään kaavamainen raina" -leffalta.

DEATH

Saatuaan American Gods -kirjansa valmiiksi Neil Gaiman pyörytti leffakäsiksen sarjakuvastaan Death: The High Cost of Living. Gaiman haluaa ohjata elokuvan itse, koska hän ei ollut kaikilta osin tyytyväinen Neverwhereen. "Ainakin silloin onnistuminen tai epäonnistuminen on minun vastuullani", Gaiman tokaisi viime syksynä Bio Rexissä.

SUPERMAN

Teräsmies lentäne valkokankaalle taas joskus, mutta edellisen leffan floppin jälkeen hahmon sarjakuvasuosio on myös käynyt kuopassa, joten hitaasti hommat etenevät. Paul Attanasio (Sphere, Quiz Show, Donnie Brasco, Verkossa) otti keväällä 2001 Superman V:n kirjoittaakseen.

WONDER WOMAN

Wonder Woman -leffa etenee myös hyvin hitaasti, mutta sen kohdalla uusia tietoja ilmaantuu aika ajoin, joten ehkä... Kaikki on kiinni ohjaajasta ja käsiksestä. Lucy Lawless eli Xena haluaisi roolin. Jossain vaiheessa roolia huhuttiin myös Mariah Careyille.

CONSTANTINE (HELLBLAZER)

DC:n Vertigon John Constantinesta tehtävästä elokuvasta on kiinnostunut Tarsem (The Cell). Tosin ohjaaja on tietävästi tekemässä Hamletia intialaisittain. Ja alustavien käsikirjoitusversioiden mukaan peribritti Constantine olisi jenkki.

HULK

Ang Lee on lähtenyt tekemään Hulkia. Vielä on epäselvää kuinka sitoutunut ohjaaja on, mutta vihreä mies on eniten liikkuvana kuvana nähty Marvel-hahmo 70-luvun tv-sarjan ansiosta. Lou Ferrigno ärsyi Hulkina vielä myöhemmin tv-leffoissa. Vielä käsikirjoitusvaiheessa.

DAREDEVIL

Mark Steven Johnsonin pukkaamassa käsiksessä ovat mukana Elektra, Kingpin ja Nagakymppi. Huhuja Daredevil-leffasta on ollut vuodesta 1997 saakka ilman mainittavampaa tulosta, mutta viime aikoina on taas huhuttu projektin saaneen vutua puhtia.

HELLBOY

Sarjan luonut Mike Mignola on tiivisti tekemisissä leffan kanssa, mutta teko on nyt jäissä. Ohjaaja Guillermo del Toro on kirjoittanut käsiksestä kuusi versiota ja tekijäkäsiksen toive on, että Blade 2 nettoaa niin hyvin, että rahoitus Hellbohyhin järjestyisi ja Toro voisi tehdä sen seuraavaksi.

FANTASTIC FOUR

Ihmenelosten ohjaajaksi keväällä 2001 napattu Peyton Reed on vastuussa toukokuussa Suomen ensi-iltansa saaneesta leffasta Antaa palaa!, joka kertoo cheerleaderien keskinäisestä kilpailusta. Sen pääosassa on Kirsten "Virgin Suicides" Dunst, joka näyttää Hämähäkkimies-elokuvassa Peter Parkerin tyttöystävä Mary Janea.

Ihmenelosta on tehty kolme lyhytikäistä tv-sarjaa, joista ensimmäisen tuotti Hanna-Barbera jo vuonna 1967. Elokuva sarjasta tehtiin 1994, mutta se hyllytettiin.

X-MEN 2

Bryan Singer ohjaa tämänkin, samat näyttelijät. Peto ilmeisesti ilmaantuu kuvioihin - toivottavasti sinisnä - ja Vahtit saattavat olla leffan pahiksia. Kolmososaa lupailaan myös.

GHOST RIDER

Sarjiksiirtäjä Berni Wrightson on suunnitellut Ghost Riderin ulkomuotoa. Tästä kaavailaan sarjakuvaa äärimmäisempää, suurempaa, demonisempaa, mangampaa. Ohjauksesta vastaa Balden Steven Norrington. Ihan hyvässä vauhdissa kehitteillä.